

Nr 42.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1916 kl. 2 e. m.

*Utlåtande, i anledning av väckt motion angående pension åt
förra poststationsförestånderskan Anna Broberg.*

I en inom andra kammaren väckt, till bankoutskottets behandling hänvisad motion, nr 94, har herr *Olsson* i Blädinge anfört följande:

»F. d. poststationsförestånderskan änkefru Anna Broberg, född Lundberg, änka efter poststationsföreståndaren A. E. O. Broberg i Vislanda, som avled den 7 december 1902, har dels under sin mans livstid tjänstgjort som biträde å poststationen under tiden 1 november 1893—7 december 1902 och dels därefter haft förordnande som poststationsföreståndare till den 1 oktober 1905, då poststationen indrogs och ersattes med postkontor, dels ock slutligen från sistnämnde dag till innevarande år innehaft anställning såsom biträde å postkontoret i Vislanda. Alltså sammanlagt över 22 år, som hon varit anställd i postverkets tjänst.

På grund av sjukdom har hon nu blivit oförmögen att upprätthålla sin innehavda befattning vid postkontoret, men har hon likväl hittills genom välvilja från vederbörandes sida fått åtnjuta sin fulla lön, enär hon är i saknad av tillgångar för såväl sitt eget som även en sjuklig sons uppehälle.

Då denna välvilja helt naturligt icke längre är att påräkna och hennes 22-åriga anställning i postverkets tjänst icke lagligen berättigar henne till någon pension, och som hon därjämte, enligt bilagda intyg, är fullständigt medellös, finner jag mig föranlåten vädja till riksdagens i dylika fall ofta anlitade hjälpsamhet, och får

jag därför hemställa, att riksdagen måtte bevilja åt änkefru Anna Broberg en årlig pension av 700 kronor.»

Vid motionen äro fogade bland annat följande två intyg:

»Att fru Anna Broberg, som under min tjänstetid som postmästare i Alvesta åren 1 juli 1894—31 dec. 1905 var anställd vid poststationen i Vislanda tiden $\frac{1}{11}$ 1893— $\frac{7}{12}$ 1902 som biträde hos sin man, poststationsföreståndaren A. E. Ossian Broberg under hans livstid och därefter som egen poststationsföreståndare till den 1 okt. 1905, då poststationen indrogs och ersattes med postkontor, under denna sin tjänstgöring därstädes städse skött sina krävande åligganden med nit, intresse, noggrannhet och redbarhet samt så inom som utom tjänsten alltid iakttagit ett hedrande uppförande, intygas härmed på begäran.

Postkontoret i Lysekil den 27 november 1911.

L. H. Cervin,
Postmästare.

Änkefru Anna Magdalena Emma Elisabet Broberg, född Lundberg, har bestritt föreståndarebefattningen för poststationen i Vislanda under tiden 1 mars 1903—30 sept. 1905, då hon blev dispositionsbiträde vid inrättade postkontoret i Vislanda, vilken befattning hon innehaft tills i år. Som föreståndare för poststationen uppbar hon i arvode 600 kronor årligen och som dispositionsbiträde 900 kronor tiden $\frac{1}{10}$ 1905— $\frac{31}{12}$ 1907, efter vilken tid hon uppburit 1,050 årligen.

Hon har fullgjort sina åligganden med flit, intresse och redbarhet samt såväl inom som utom tjänsten städse iakttagit ett aktningvärt och hedrande leverne.

Då hennes inkomst från postverket icke varit större än att densamma åtgått för hennes och hennes sons uppehälle, har det icke varit möjligt för henne att göra några besparingar för kommande tid, varför hon nu, då sjukdom tillstött, är fullkomligt medellös.

Postkontoret i Vislanda den 22 januari 1916.

Per Aug. Cedergren,
Postmästare.»

Beträffande övriga bilagor hänvisas till dessa.

På sätt närmare inhämtas av utskottets utlåtande nr 35 angående vissa framställningar rörande pensions- och indragningsstaterna, har statskontoret beträffande åtskilliga till utskottet hänvisade motioner rörande pensioner och understöd m. m., bland dessa även nu ifrågavarande motion, den 17 nästlidna april avgivit utlåtande och har statskontoret därvid tillika överlämnat yttrande från generalpoststyrelsen, däri styrelsen anfört följande:

Generalpost-
styrelsen.

»Änkefru Anna Magdalena Emma Elisabet Broberg, f. Lundberg, har under tiden 1 mars 1903—30 september 1905 eller sammanlagt 2 år 7 månader på grund

av med henne upprättat kontrakt förestått poststationen i Vislanda. Sedan den 1 oktober 1905 har hon tjänstgjort såsom s. k. dispositionsbiträde vid det postkontor, som vid nämnda tidpunkt trädde i verksamhet å sagda ort. Änkefru Broberg är för närvarande på grund av sjukdom urständsat att fullgöra de med dispositionsbiträdesbefattningen i fråga förenade göromål; och hon torde, enligt vad generalpoststyrelsen inhämtat, för all framtid vara oförmögen till arbete.

Änkefru Broberg har sålunda att tillgodoräkna sig en sammanlagd tjänstetid såsom poststationsföreståndare och dispositionsbiträde av cirka 13 år.

Motionären har meddelat, att änkefru Broberg från och med den 1 november 1893 till och med den 7 december 1902 biträtt med skötseln av Vislanda poststation, vilken emellertid under sagda tidrymd förestods av hennes numera avlidne man på grund av med honom upprättat kontrakt. Vid sådant förhållande och då icke ens påståtts, att poststationsföreståndaregöromålen handlagts av änkefru Broberg, anser generalpoststyrelsen, att vid avgörande av frågan om understöd hänsyn icke bör tagas till den tid hon biträtt vid skötande av poststationen. Ett sådant förfarande skulle nämligen kunna leda till nog så vittgående konsekvenser.

Vid upprepade tillfällen har riksdagen medgivit årliga understöd åt personer, som kunnat tillgodoräkna sig tjänstetid som såväl poststationsföreståndare som dispositionsbiträde eller extra biträde vid postkontor. I sådant avseende må erinras om de understöd, som beviljats av 1910 års riksdag åt Helena Aurora och Hedvig Sofia Clementeoff, av 1911 års riksdag åt Aurora Magdalena Mathilda Wallberg, f. Ehrengranat, samt av 1914 års riksdag åt Emma Grahnberg. I intet av dessa fall har emellertid vederbörandes sammanlagda tjänstetid som poststationsföreståndare och dispositions- resp. extra biträde understigit 25 år eller den kortaste tjänstgöringstid, som enligt av Kungl. Maj:t och riksdagen stadfästade principer erfordras för att poststationsföreståndare skall kunna komma i åtnjutande av årligt understöd av det å postverkets stat för driftkostnader anvisade anslag till understöd m. m. åt personer, som äro eller varit anställda vid postverket eller anlåtats i dess ärenden.

Vad angår det ifrågasatta understödets belopp, 700 kronor eller $\frac{2}{3}$ av det till fru Broberg i hennes egenskap av dispositionsbiträde utgående arvode av 1,050 kronor, skulle enligt generalpoststyrelsens förmenande intet hava varit att erinra, under förutsättning att hon kunnat tillgodoräkna sig den tjänstgöringstid, som hittills ansetts böra påfordras för understöds erhållande.

Slutligen anser generalpoststyrelsen sig böra meddela, att generalpoststyrelsen, efter att hava inhämtat, att änkefru Broberg på grund av obotlig sjukdom i långt framskridet stadium urständsatts att tjänstgöra samt att hennes ekonomi vore så svag, att det kunde befaras, att hon skulle komma att falla det allmänna till last, hos Kungl. Maj:t föreslagit, att änkefru Broberg måtte tilldelas ett understöd för en gång av 200 kronor. Jämlikt nådigt brev den 10 december 1915 har också Kungl. Maj:t funnit gott att tilldela henne en gratifikation till sistnämnda belopp att utgå av det i postverkets stat för driftkostnader anvisade anslag till diverse utgifter.»

Statskontoret har för egen del åberopat vad generalpoststyrelsen anfört.

Stats-
kontoret.

Utskottet.

Med hänsyn till vad i ärendet blivit upplyst angående änkan Brobergs tjänstgöring vid postverket anser utskottet billigheten fordra, att hon, som numera på grund av obotlig sjukdom är oförmögen att genom eget arbete försörja sig, från det allmännas sida tilldelas något understöd under sin återstående livstid; och har utskottet funnit detsamma lämpligen böra bestämmas till 500 kronor årligen att utgå från och med månaden näst efter den, då hon lämnar sin anställning i postverket. Beloppet synes böra anvisas att utgå från postverkets pensionsstat.

Åberopande vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion, må medgiva, att f. d. poststationsförestånderskan änkan Anna Broberg, född Lundberg, må från och med månaden näst efter den, under vilken hon erhåller entledigande från sin anställning i postverket, äga att under sin återstående livstid å postverkets pensionsstat uppbära ett årligt understöd av femhundra kronor.

Stockholm den 16 maj 1916.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Hedenstierna, Neiglick, Ekman, Hallin, Gustafsson, Wickman, Kjellgren* och *J. Carlsson* samt

av andra kammaren: herrar friherre *Adelswärd, Vahlquist, Olsson* i Blädinge, *Kristensson, Carlson* i Herrljunga, *Berg* i Munkfors, *Anderson* i Knapasjö och *Olsson* i Berg.

Reservationer

av herr *Olsson* i Blädinge, som anförte följande:

»Då f. d. poststationsförestånderskan Anna Broberg på grund av obotlig sjukdom numera är ständigt sängliggande och alldeles oförmögen att sköta sig själv samt fullkomligt medellös och förhållandena sålunda äro synnerligen ömmande, synes mig det av utskottet föreslagna beloppet svårligen kunna anses tillräckligt för Anna Brobergs och hennes vårdarinnas nödtorftiga uppehälle.

Jag vågar därför hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion, må medgiva, att f. d. poststationsförestånderskan änkan Anna Broberg, född Lundberg, må från och med månaden näst efter den, under vilken hon erhåller entledigande från sin anställning i postverket, äga att under sin återstående livstid å postverkets pensionsstat uppbära ett årligt understöd av sexhundra kronor»;

samt av herrar *Gustafsson*, *Montgomery* och *Vahlquist*, vilka instämt med herr *Olsson* i Blädinge.